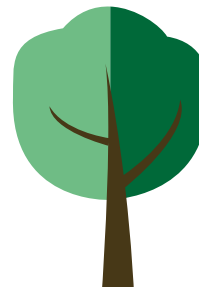
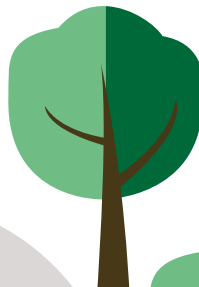

1

EIROPAS KOMISIJA

- Viens komisārs no katras ES valsts
- Ierosina tiesību aktus un pārbauda to īstenošanu
- Pārstāv visu ES

2

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

- Viens ministrs no katras dalībvalsts
- Lēmējinstance
- Pārstāv dalībvalstis

© European Union 2017

3

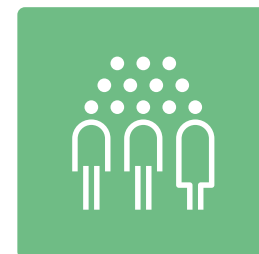
EIROPAS PARLAMENTS

- 720 Parlamenta deputāti
- Lēmējinstance
- Pārstāv ES pilsoņus

© European Union 2017

4

DARBA LAPA

EIROPAS PARLAMENTA DEPUTĀTA LOMĀ

Norise

No šā brīža jums jāieejūtas Eiropas Parlamenta deputāta lomā. Eiropas Savienības pilsoņi jūs tieši ievēlējuši Eiropas Parlamentā. Viņi paļaujas, ka jūs grozīsiet (= mainīsiet), apstiprināsiet vai noraidīsiet tiesību aktu priekšlikumus.

Šajā spēles laukumā jūs atradīsiet kartītes ar tukšo pusi uz augšu. Tās ir numurētas. Sāciet ar kartīti Nr. 1: viens grupas dalībnieks šo kartīti apgriez un skaļi nolasa to, kas rakstīts otrā pusē. Pēc tam grupa pilda uzdevumus.

Pēc pirmā uzdevuma izpildes turpiniet ar kartītēm Nr. 2, 3. un 4. Nepārsniedziet uz kartītes norādīto laiku. Izmantojiet šo darba lapu, lai veiktu piezīmes.

Eiropas Savienības Padomes pieprasītās izmaiņas

Īsumā pierakstiet pieprasītās izmaiņas (grozījumus) (2. kartīte).

Eiropas Parlamenta izmaiņas

Uzrakstiet, kādas izmaiņas (grozījumus) jūs paši rosinātu Eiropas Komisijas likumdošanas priekšlikumā. Tas būs jūsu radītais jaunais likums. Ieteicams ņemt vērā gan Eiropas Savienības Padomes pieprasītās izmaiņas (2. kartīte), gan dažādu ieinteresēto personu sniegto informāciju (3. kartīte).

Uzskaitiet argumentus / iemeslus, kāpēc jūs kā Eiropas Parlamenta deputāti uzskatāt, ka jūsu radītais likums piedāvā vislabāko risinājumu (4. kartīte).

1.

2.

3.

1. EIROPAS KOMISIJAS TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS ARMIJU

Lai vairotu ES ietekmi pasaules mērogā, Eiropas Komisija ierosina...

1. pants: ...izveidot Eiropas armiju.
2. pants: ...ES valstīm kopīgi iegādāties bruņojumu Eiropas armijai.

Atruna. Nedz šā uzdevuma forma, nedz saturs nesniedz pilnīgu un precīzu īstenības atspoguļojumu; tie arī nesniedz Eiropas Parlamenta, Eiropas Komisijas un Eiropas Savienības Padomes vai lobiju grupu faktisko viedokli. Šā simulācijas uzdevuma mērķis ir tikai izglītojošs, kas ir vienīgais pamatojums dažu opciju izvēlē.

EUROPE@SCHOOL - LOMU SPĒLE PAR EIROPAS PARLAMENTU

2. EIROPAS KOMISIJAS TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMS PAR EIROPAS DEMOKRĀTIJU

Lai aktīvāk iesaistītu Eiropas Savienības iedzīvotājus, Eiropas Komisija ierosina...

1. pants: ...visām ES valstīm noteikt, ka Eiropas Parlamenta vēlēšanās minimālais balsstiesīgo vecums ir 16 gadi. Šādi var panākt, lai Eiropas Parlamentā sastāvā veiksmīgāk būtu pārstāvētas Eiropas jauniešu intereses.
2. pants: ...veidot Eiropas Pilsoņu asambleju pēc nejaušības principa izraudzītu pilsoņu sastāvā, kas mainīsies ikreiz, kad būs jāstrādā pie cita tiesību akta, un sniegs savu ieguldījumu attiecīgā akta izstrādes procesā. Gan Eiropas Komisijai, gan Eiropas Parlamentam, gan Eiropas Savienības Padomei savi lēmumi būtu jāpieņem, apsverot Eiropas Pilsoņu asamblejas ieguldījumu.

Atruna. Nedz šā uzdevuma forma, nedz saturs nesniedz pilnīgu un precīzu īstenības atspoguļojumu; tie arī nesniedz Eiropas Parlamenta, Eiropas Komisijas un Eiropas Savienības Padomes vai lobiju grupu faktisko viedokli. Šā simulācijas uzdevuma mērķis ir tikai izglītojošs, kas ir vienīgais pamatojums dažu opciju izvēlē.

EUROPE@SCHOOL - LOMU SPĒLE PAR EIROPAS PARLAMENTU

3. EIROPAS KOMISIJAS TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMS PAR ILGTSPĒJĪGU MODI

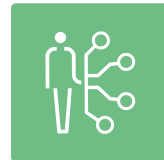
Labāk izprotot patēriņu, iedzīvotāji var lielā mērā veicināt ES tekstilrūpniecības ilgtspēju, konkurētspēju un aprites ekonomikas principiem atbilstošāku darbību, kā arī ātrās modes norietu Eiropas Savienībā. Eiropas Komisija ierosina...

1. pants: ...ES ieviest vides “ekoatzīmes” marķējumu apģērbam un tekstilizstrādājumiem, kas tiek pārdoti ES tirgū. Ekoatzīme sniedz patērētājiem informāciju par ražojuma ekoloģisko pēdu. Precīzi ekoatzīmes aprēķināšanas kritēriji tiks formulēti likumdošanas procesā. Tie cita starpā var būt šādi elementi:
- Kolekciju skaits gadā
 - Ražošanas ātrums
 - Ražojuma izturība un lietderīgās valkāšanas ilgums
 - Pārstrādes iespējas
 - Siltumnīcefekta gāzu emisijas
 - Ūdens un enerģijas patēriņš
 - Pārvadāšanas attālums
2. pants: ...ES pakāpeniski ierobežot minimālajiem ilgtspējas standartiem neatbilstošu tekstilizstrādājumu laišanu tirgū un tādējādi samazināt ātrās modes ietekmi uz vidi. Precīza definīcija un kritēriji tiks formulēti likumdošanas procesā. Tie jāaskaņo ar 1. pantā minētajiem ekoatzīmes kritērijiem, turklāt ir jāņem vērā cenas līmeņa un kvalitātes attiecība.
- Vadoties pēc ekoatzīmes, kas izstrādāta saskaņā ar 1. pantu, tiek identificētas ātrās modes preces, kuras jāierobežo.
- Komisija ierosina šādus ierobežojumus ieviest pakāpeniski, lai līdz 2030. gadam tie būtu ieviesti pilnībā.

Atruna. Nedz šā uzdevuma forma, nedz saturs nesniedz pilnīgu un precīzu īstenības atspoguļojumu; tie arī nesniedz Eiropas Parlamenta, Eiropas Komisijas un Eiropas Savienības Padomes vai lobiju grupu faktisko viedokli. Šā simulācijas uzdevuma mērķis ir tikai izglītojošs, kas ir vienīgais pamatojums dažu opciju izvēlei.

EUROPE@SCHOOL - LOMU SPĒLE PAR EIROPAS PARLAMENTU

4. EIROPAS KOMISIJAS TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMS PAR MĀKSLĪGO INTELEKTU

Lai mākslīgais intelekts Eiropas Savienībā būtu uzticams un konkurētspējīgs, Eiropas Komisija ierosina...

1. pants: ...nepārprotami informēt lietotājus gadījumos, kad mijiedarbība notiek ar mākslīgā intelekta botu, nevis cilvēku.
2. pants: ...piemērot stingru noteikumu izpildes prasību uzņēmumiem, kuri izstrādā mākslīgā intelekta risinājumus veselības aprūpes, banku vai valsts drošības vajadzībām (piemēram, novērošanai). Šādiem uzņēmumiem būs jādokumentē, kā darbojas sistēmas, kuras tie piedāvā, šīs sistēmas pamatīgi jātestē, lai garantētu, ka tās ir drošas, un jānodrošina, ka katru soli pārbauda cilvēks.

Atruna. Nedz šā uzdevuma forma, nedz saturs nesniedz pilnīgu un precīzu īstenības atspoguļojumu; tie arī nesniedz Eiropas Parlamenta, Eiropas Komisijas un Eiropas Savienības Padomes vai lobiju grupu faktisko viedokli. Šā simulācijas uzdevuma mērķis ir tikai izglītojošs, kas ir vienīgais pamatojums dažu opciju izvēlē.

EUROPE@SCHOOL - LOMU SPĒLE PAR EIROPAS PARLAMENTU

EIROPAS KOMISIJA

1. Lūdzu, izlasiet Eiropas Komisijas likumdošanas priekšlikumu. (2 minūtes)
2. Īsi apspriediet priekšlikumu savā grupā: par ko tas ir? Ja nepieciešams, lūdziet pedagogam papildu informāciju. (2 minūtes)
3. Katrs grupas dalībnieks brīdi apdomā, vai viņš piekrīt šādam priekšlikumam. Pēc tam ikviens savu viedokli pauž citiem grupas dalībniekiem.

FAKTI UN SKAITĻI

- ES valstis sadarbojas drošības un aizsardzības politikas jomā — piemēram, izstrādājot jaunus ieročus. Taču par valsts aizsardzības jautājumiem katra ES valsts lemj pati.
- Dažās ES valstīs aizsardzības rūpniecības nozare ir svarīgs darba devējs. Kopumā Eiropas Savienībā aizsardzības rūpniecības nozarē strādā gandrīz 600 000 cilvēku. ([Eiropas Aeronautikas, drošības un aizsardzības rūpniecības asociācijas 2024. gada dati](#))
- Kopš Krievijas agresīvā uzbrukuma Ukrainai krietni lielāki ir kļuvuši kara draudi ES valstīm. Laikā no 2021. līdz 2024. gadam izdevumi aizsardzībai ES valstīs palielinājās par vairāk nekā 30 %. ([Eiropas Aizsardzības aģentūras 2024. gada dati](#))

EIROPAS NODOKĻU MAKSĀTĀJU APVIENĪBA

Aizvien akūtāka starptautiskā konflikta apstākļos ES valstīm ir kopīgiem spēkiem jāstrādā pie ES aizsardzības. Taču aizsardzībai vajag daudz naudas, un to nevajadzētu nodrošināt uz citu nepieciešamo ieguldījumu rēķina. Sadarbojoties Eiropas armijas struktūrā, ES valstis kopīgi var tērēt lietderīgāk.

TEMATS 1: EIROPAS SAVIENĪBAS ARMĪJA?

NEATKARĪGĀ DOMNĪCA

Krievijas izvērstais agresijas karš pret Ukrainu un mazāka iespēja pašauties uz tādu partneri kā Amerikas Savienotās Valstis — abi šie faktori ir sagādājuši ES valstīm jaunas problēmas aizsardzības un drošības jomā.

Tāpēc Eiropas Savienības valstīm būtu jāsadarbojas, lai ES varētu sevi aizstāvēt un militārā līmenī ieņemt ietekmīgas pozīcijas pasaules mērogā. ES valstīm ir jāvienojas par to, kādu militāro aprīkojumu iegādāties, lai lieki netērētu līdzekļus.

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

ES Padome atgādina Eiropas Komisijai, ka ES valstis pašas lemj par savu ārpolitiku un aizsardzības politiku. Tāpēc Padome ierosina šādas izmaiņas.

PAPILDINĀJUMS 1. PANTAM: Eiropas armija ir izveidota papildus valstu armijām un tās nekādi neaizstāj.

PAPILDINĀJUMS 2. PANTAM: Katra ES valsts pati izlemj, vai piedalīties kopīgajā bruņojuma iepirkumā.

Lūdzu, iestrādājiet šīs izmaiņas (grozījumus) darba lapā. (3 minūtes)

EIROPAS PARLAMENTS

Tagad ir jūsu kārta rīkoties. Kā Eiropas Parlamenta deputāti jūs varat mainīt tiesību akta priekšlikumu, lai tas jūsu ieskatā atbilstu ES pilsoņu interesēm. TAČU: jums jāņem vērā Eiropas Savienības Padomes viedoklis (sk. 2. punktu), kā arī Eiropas Komisijas sākotnējais tiesību akta priekšlikums. Izmantojiet arī informāciju par ieinteresētajām personām (ieinteresēto personu grupām).

Rīkojieties šādi:

1. Pa vienai apgrieziet ieinteresēto personu kartītes un skaļi nolasiet tajās teikto (katrs grupas dalībnieks pēc kārtas skaļi nolasa vienu no kartītēm). Tās ir kartītes ar simbolu stūrī. Tā turpiniet, līdz ir izlasītas visas kartītes (8 minūtes).
2. Nolieciet kartītes uz galda ar teksta pusi uz augšu uz galda, lai visi grupas dalībnieki var redzēt šo informāciju.
3. Diskutējiet par sākotnējo tiesību akta priekšlikumu savā grupā un apspriediet katru tā pantu. Sāciet ar 1. pantu: kurš piekrīt un kurš nepiekrīt? Izmantojiet ieinteresēto personu informāciju sava viedokļa aizstāvēšanai. Tā izskatiet visus pantus (10 minūtes).
4. Sagatavojiet grozītu likumu, kuram piekrīt visi grupas dalībnieki. Varat mainīt pantu saturu, svītrot tos vai ierosināt jaunus pantus. Pierakstiet jauno/grozīto likumu darba lapā. (6 minūtes)

MIERA ORGANIZĀCIJU TĪKLS

Lībijā un Afganistānā pēc militāras iejaukšanās situācija pasliktinājās. Ar ieročiem konfliktus atrisināt nevar. Mēs vēlamies, lai ES atturētos no līdzekļu ieguldīšanas Eiropas armijā, jo to varētu uztvert kā eskalācijas signālu. Šo naudu labāk tērēt sociālajiem pakalpojumiem vai ieguldīt ekonomikā.

AIZSARDZĪBAS RŪPNIECĪBAS NOZARE

Mēs atbalstām ierosinājumu papildus valstu armijām veidot jaunu Eiropas armiju. Eiropas Savienības drošībai jābūt pirmajā vietā. ES nevilcinoties ir jāizstrādā pašaī sava aizsardzības politika, nevis jāpaļaujas uz ASV palīdzību.

Mēs lūdzam Eiropas Parlamentu piešķirt papildu budžetu šīs armijas veidošanai. Tas ir mūsu visu interesēs.

Nu ir izveidots pašiem savs, grozīts likums.

Tagad jums ir jāņem atbalsts no visa Eiropas Parlamenta. Sagatavojiet sava jaunā likuma īsu izklāstu citiem deputātiem (saviem grupas biedriem). Izmantojiet darba lapu un rīkojieties šādi: (5 minūtes)

1. Skaļi nolasiet priekšā Eiropas Komisijas sākotnējo likumdošanas priekšlikumu.
2. Pastāstiet saviem grupas biedriem, kādas izmaiņas ir pieprasījusi Padome.
3. Skaļi nolasiet savu jauno likumu.
4. Miniet divus vai trīs iemeslus vai argumentus, kāpēc, jūsu prāt, tas nāks par labu ES iedzīvotājiem. Sagatavojiet tos iepriekš un pierakstiet darba lapā.

EIROPAS KOMISIJA

1. Lūdzu, izlasiet Eiropas Komisijas likumdošanas priekšlikumu. (2 minūtes)
2. Īsi apspriediet priekšlikumu savā grupā: par ko tas ir? Ja nepieciešams, lūdziet pedagogam papildu informāciju. (2 minūtes)
3. Katrs grupas dalībnieks brīdi apdomā, vai viņš piekrīt šādam priekšlikumam. Pēc tam ikviens savu viedokli pauž citiem grupas dalībniekiem.

FAKTI UN SKAITĻI

- Vēlētāju aktivitāte Eiropas Parlamenta vēlēšanās 2024. gadā kopumā bija 50,7%. ([Eiropas Parlamenta 2024. gada dati](#))
- Tikai Austrijā, Beļģijā, Maltā un Vācijā balsstiesīgo vecums ir 16 gadi. Grieķijā tie ir 17 gadi. ([Eiropas Parlamenta 2024. gada dati](#))
- Ziņojumā par rezultātiem, ar kādiem 2022. gada maijā noslēdzās Konference par Eiropas nākotni, ir norādīts – 70 % eiropiešu vēlas regulārāku un jēdzīgāku iesaisti ES lēmumu pieņemšanas procesos. ([Konference par Eiropas nākotni, 2022. gada dati](#))

JAUNO PILSOŅU INICIATĪVA

Lēmumu pieņemšanas procesos bieži vien tiek ignorēti to jauniešu viedokļi, kuri vēl nevar balsot. Politīki bieži nereklinās ar jauniešu vajadzībām un vēlmēm, lai gan politiku pieņemtie likumi visu dzīvi ietekmēs tieši jauniešus. Balsstiesīgo vecums pilnīgi noteikti ir jāsamazina līdz 16 gadiem, lai atjaunotu ticību demokrātijai un lai vairāk jauniešu aktivizētos līdzdalībai.

NEATKARĪGĀ DOMNĪCA

Lielākā daļa iedzīvotāju nav eksperti. Kāpēc lai iestādes uzticētu viņiem tik svarīgu uzdevumu? Mūsu domnīca iesaka nevis veidot pilsoņu asambleju, bet izraudzīties nozaru ekspertus, kas pārstāvētu rūpniecību, akadēmiskās aprindas un pilsoniskās sabiedrības organizācijas.

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

Padome atbalsta pilsoņu aktīvāku līdzdalību ES procesos. Tomēr Padome uzsver, ka par balsstiesīgo vecumu lemj pašas ES valstis. Padome prasa iestrādāt šādas izmaiņas.

1. PANTS: Eiropas Komisija var tikai mudināt visas ES valstis noteikt, ka minimālais balsstiesīgo vecums ir 16 gadi. Galīgo lēmumu pieņem pašas ES valstis.

PAPILDINĀJUMS 2. PANTAM: "Šī Asambleja var dot tikai padomus, tai nav citu pilnvaru."

Lūdzu, iestrādājiet šīs izmaiņas (grozījumus) darba lapā. (3 minūtes)

EIROPAS PARLAMENTS

Tagad ir jūsu kārta rīkoties. Kā Eiropas Parlamenta deputāti jūs varat mainīt tiesību akta priekšlikumu, lai tas jūsu ieskatā atbilstu ES pilsoņu interesēm. TAČU: jums jāņem vērā Eiropas Savienības Padomes viedoklis (sk. 2. punktu), kā arī Eiropas Komisijas sākotnējais tiesību akta priekšlikums. Izmantojiet arī informāciju par ieinteresētajām personām (ieinteresēto personu grupām). Rīkojieties šādi:

1. Pa vienai apgrieziet ieinteresēto personu kartītes un skaļi nolasiet tajās teikto (katrs grupas dalībnieks pēc kārtas skaļi nolasa vienu no kartītēm). Tās ir kartītes ar simbolu stūrī. Tā turpiniet, līdz ir izlasītas visas kartītes (8 minūtes).
2. Nolieciet kartītes uz galda ar teksta pusi uz augšu uz galda, lai visi grupas dalībnieki var redzēt šo informāciju.
3. Diskutējiet par sākotnējo tiesību akta priekšlikumu savā grupā un apspriediet katru tā pantu. Sāciet ar 1. pantu: kurš piekrīt un kurš nepiekrīt? Izmantojiet ieinteresēto personu informāciju sava viedokļa aizstāvēšanai. Tā izskatiet visus pantus (10 minūtes).
4. Sagatavojiet grozītu likumu, kuram piekrīt visi grupas dalībnieki. Varat mainīt pantu saturu, svītrot tos vai ierosināt jaunus pantus. Pierakstiet jauno/grozīto likumu darba lapā. (6 minūtes)

EIROPAS POLITIKAS APVIENĪBA

Eiropas iedzīvotāji vēlas vairāk ietekmēt ES darbību. Mēs visnotaļ atbalstām šī priekšlikuma otro daļu, jo īpaši iedzīvotāju izraudzīšanos pēc nejaušības principa. Tas nozīmē, ka vietu šajā asamblejā nevarēs iegūt ar tukšiem solījumiem. Turklāt šādi būs panākta "ierindas pilsoņu" līdzdalība Eiropas politikas veidošanas procesos. Tas ir svarīgi, jo patlaban lielākā daļa līdzdalības instrumentu galvenokārt ir paredzēti vai nu organizātiem vai profesionāliem interešu pārstāvjiem, vai konkrētas jomas ekspertiem.

EIROPAS DEMOKRĀTIJAS DOMNĪCA

Mēs atbalstām ierosinājumu Eiropas Parlamenta vēlēšanās balsstiesīgo vecumu samazināt līdz 16 gadiem. Tas nozīmēs, ka vēlēšanu rezultāti atspoguļo visu iedzīvotāju – arī jauniešu – viedokli. Tas ir svarīgi, jo pētījumi liecina, ka vēlēšanās lielākoties balso vecāka gadagājuma vēlētāji, un tas var negatīvi ietekmēt vēlēšanu rezultātu objektivitāti.

Nu ir izveidots pašiem savs, grozīts likums.

Tagad jums ir jāsaņem atbalsts no visa Eiropas Parlamenta. Sagatavojiet sava jaunā likuma īsu izklāstu citiem deputātiem (saviem grupas biedriem). Izmantojiet darba lapu un rīkojieties šādi: (5 minūtes)

1. Skaļi nolasiet priekšā Eiropas Komisijas sākotnējo likumdošanas priekšlikumu.
2. Pastāstiet saviem grupas biedriem, kādas izmaiņas ir pieprasījis Padome.
3. Skaļi nolasiet savu jauno likumu.
4. Miniet divus vai trīs iemeslus vai argumentus, kāpēc, jūsuprāt, tas nāks par labu ES iedzīvotājiem. Sagatavojiet tos iepriekš un pierakstiet darba lapā.

EIROPAS KOMISIJA

1. Lūdzu, izlasiet Eiropas Komisijas likumdošanas priekšlikumu. (2 minūtes)
2. Īsi apspriediet priekšlikumu savā grupā: par ko tas ir? Ja nepieciešams, lūdziet pedagogam papildu informāciju. (2 minūtes)
3. Katrs grupas dalībnieks brīdi apdomā, vai viņš piekrīt šādam priekšlikumam. Pēc tam ikviens savu viedokli pauž citiem grupas dalībniekiem.

FAKTI UN SKAITĻI

- 20 % no visiem ES atkritumiem ir plastmasa. ([ES Statistikas biroja 2022. gada dati](#))
- Vairāk nekā 70 % no apģērba ir ražoti no sintētiskām šķiedrām, kas ir plastmasas paveids. ([Eiropas Vides aģentūras 2017. gada dati](#)) Tikai 1 % no apģērba materiāla tiek pārstrādāts jaunā apģērbā. ([EMF, 2017](#))
- Katru gadu atkritumos nonāk vidēji 11 kg tekstilizstrādājumu (apģērba) no cilvēka. Trīs ceturtdaļas šādu drēbju nonāk atkritumu poligonos vai okeānā, tiek sadedzinātas vai izmestas nelegālās izgāztuvēs — katru sekundi tā ir aptuveni viena kravas piekabe visā pasaulē. ([Eiropas Pētniecības izpildaģentūras 2024. gada dati](#))

OTRREIZĒJĀS PĀRSTRĀDES KOOPERATĪVI

Mēs pilnībā atbalstām ES centienus samazināt tekstilatkritumu daudzumu, ieviest ekoatzīmes markējumu un iegrožot ātrās modes industriju. Mēs piedāvājam remonta, nomas un lietoju preču pārdošanas pakalpojumus, kas paildzina apģērba kalpošanas laiku un samazina atkritumu daudzumu. Mēs aicinām stingri atbalstīt aprites ekonomikas principiem atbilstošus uzņēmējdarbības modeļus un skaidrus ekoatzīmes noteikumus, kas veicinātu preču izturību un ilgāku kalpošanu. Svarīgi ir arī viegli izmantojami savākšanas punkti, lai vairāk tekstilizstrādājumu nonāktu atpakaļ aprītē un tādējādi samazinātos atkritumu daudzums.

DARBA ŅĒMĒJU AIZSTĀVĪBAS ARODBIEDRĪBA

Mēs atbalstām ierosinājumu samazināt tekstilatkritumu daudzumu un uzskatām, ka ar ekoatzīmi var panākt atbildīgāku ražošanu. Ekoatzīmes kritērijos būtu jāņem vērā arī taisnīgs atalgojums, stabila nodarbinātība un darba ņēmēju līdzdalība. Ja nepārdomāti tiks ieviesti stingrāki noteikumi un aizliegumi ātrās modes precēm, tas var novest pie bezdarba, īpaši trūcīgākās valstīs. Taisnīgam pārkārtošanās procesam vienlīdz svarīgi ir gan sociālie, gan vides standarti. Darba ņēmēji pastāvīgi jāiesaista procesos, kuru rezultātā tiek pieņemti lēmumi, kas viņus ietekmē.

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

ES Padome īsti nepiekrīt Eiropas Komisijas priekšlikumam. Padome vēlētos iestrādāt šādas izmaiņas.

PAPILDINĀJUMS 1. PANTAM: ES valstis vēlas pasargāt mazus un vietējus veikalus no apgrūtinājuma, tāpēc piedāvā 1. pantu papildināt ar šādu teikumu: "Pienākums uzrādīt ekoatzīmi būtu jāpilda tikai lieliem uzņēmumiem."

2. PANTS: Tā vietā, lai līdz 2030. gadam aizliegtu ātrās modes preces, ES valstis vēlas to darīt pa posmiem. Pilnīgam aizliegumam vajadzētu stāties spēkā tikai 2050. gadā.

Lūdzu, iestrādājiet šīs izmaiņas (grozījumus) darba lapā. (3 minūtes)

EIROPAS PARLAMENTS

Tagad ir jūsu kārta rīkoties. Kā Eiropas Parlamenta deputāti jūs varat mainīt tiesību akta priekšlikumu, lai tas jūsu ieskatā atbilstu ES pilsoņu interesēm. TAČU: jums jāņem vērā Eiropas Savienības Padomes viedoklis (sk. 2. punktu), kā arī Eiropas Komisijas sākotnējais tiesību akta priekšlikums. Izmantojiet arī informāciju par ieinteresētajām personām (ieinteresēto personu grupām). Rīkojieties šādi:

1. Pa vienai apgrieziet ieinteresēto personu kartītes un skaļi nolaset tajās teikto (katrs grupas dalībnieks pēc kārtas skaļi nolasa vienu no kartītēm). Tās ir kartītes ar simbolu stūrī. Tā turpiniet, līdz ir izlasītas visas kartītes (8 minūtes).
2. Nolieciet kartītes uz galda ar teksta pusi uz augšu uz galda, lai visi grupas dalībnieki var redzēt šo informāciju.
3. Diskutējiet par sākotnējo tiesību akta priekšlikumu savā grupā un apspriediet katru tā pantu. Sāciet ar 1. pantu: kurš piekrīt un kurš nepiekrīt? Izmantojiet ieinteresēto personu informāciju sava viedokļa aizstāvēšanai. Tā izskatiet visus pantus (10 minūtes).
4. Sagatavojiet grozītu likumu, kuram piekrīt visi grupas dalībnieki. Varat mainīt pantu saturu, svītrot tos vai ierosināt jaunus pantus. Pierakstiet jauno/grozīto likumu darba lapā. (6 minūtes)

AKTĪVISTI PRET ĀTRO MODI

Ātrās modes preces vairs nav modē! Mēs stingri atbalstām ES ieceri līdz 2030. gadam samazināt tekstilatkritumu daudzumu, ieviest ekoatzīmi un iegrožot ātrās modes industriju. Lētais, īslaicīgi valkājams apģērbs, ko piedāvā ātrās modes industrija, uzkurina pārmērīgu patēriņu, veicina vides degradāciju un nožēlojamus darba apstākļus. Nozarei ir jāuzņemas atbildība, un patērētājiem ir jāizvēlas kvalitāte, nevis kvantitāte. Steidzami ir vajadzīgi šie jaunie noteikumi, lai pasargātu cilvēkus un vidi.

ĀTRĀS MODES INDUSTRIJA

Mēs saprotam, ka ir svarīgi aizsargāt vidi un ieguldīt pārstrādē un aprites ekonomikas principiem atbilstošos risinājumos. Taču ir kļūdaini saukt mūsu ražojumus par "ātrās modes precēm". Mēs piedāvājam patērētāju pieprasījumam atbilstošas modes preces par pieņemamu cenu. Ir grūti ar obligātām ekoatzīmēm, jo apģērbs tiek ražots daudzās valstīs, izmantojot dažādus materiālus un piegādātājus. Vienkārša atzīme pati par sevi var būt maldinoša. Ja līdz 2030. gadam tiek ieviests stingrs aizliegums, tas varētu mazināt izvēles iespējas, veicināt cenu kāpumu un bezdarbu. Mēs dodam priekšroku brīvprātīgiem uzlabojumiem, inovācijai un elastīgam grafikam.

Nu ir izveidots pašiem savs, grozīts likums.

Tagad jums ir jāsaņem atbalsts no visa Eiropas Parlamenta. Sagatavojiet savu jaunā likuma īsu izklāstu citiem deputātiem (saviem grupas biedriem). Izmantojiet darba lapu un rīkojieties šādi: (5 minūtes)

1. Skaļi nolaset priekšā Eiropas Komisijas sākotnējo likumdošanas priekšlikumu.
2. Pastāstiet saviem grupas biedriem, kādas izmaiņas ir pieprasījis Padome.
3. Skaļi nolaset savu jauno likumu.
4. Miniet divus vai trīs iemeslus vai argumentus, kāpēc, jūsuprāt, tas nāks par labu ES iedzīvotājiem. Sagatavojiet tos iepriekš un pierakstiet darba lapā.

EIROPAS KOMISIJA

1. Lūdzu, izlasiet Eiropas Komisijas likumdošanas priekšlikumu. (2 minūtes)
2. Īsi apspriediet priekšlikumu savā grupā: par ko tas ir? Ja nepieciešams, lūdziet pedagogam papildu informāciju. (2 minūtes)
3. Katrs grupas dalībnieks brīdi apdomā, vai viņš piekrist šādam priekšlikumam. Pēc tam ikviens savu viedokli pauž citiem grupas dalībniekiem.

FAKTI UN SKAITĻI

- Mākslīgais intelekts, iespējams, ir zīmīgākā ne vien aizvadītās, bet arī nākamās desmitgades tehnoloģija. Šī tehnoloģija var mainīt lielāko daļu ikdienas dzīves.
- Vairums eiropiešu uzskata, ka mākslīgais intelekts pozitīvi ietekmē nodarbinātību, ekonomiku, sabiedrību un dzīves kvalitāti. ([Eiobarometra 2025. gada dati](#))
- 84 % eiropiešu pauž viedokli, ka ar mākslīgo intelektu ir jārikojas uzmanīgi, lai aizsargātu privātumu un nodrošinātu pārredzamu vidi darba vietā. ([Eiobarometra 2025. gada dati](#))

DIGITĀLO TIESĪBU AIZSARDZĪBAS ORGANIZĀCIJA

Mākslīgais intelekts jau ietekmē to, kurš no jums tiek pieņemts darbā, kurš saņem aizdevumu vai nonāk policijas uzmanības lokā – un jums par to bieži vien nav ne jausmas. Mēs aicinām visus mākslīgā intelekta rīkus – ne tikai tos, kas tieši mijiedarbojas ar cilvēkiem – nepārprotami marķēt ar norādi “strādā mākslīgais intelekts”, lai būtu iespējams izvēlēties nevis mākslīgā intelekta, bet cilvēka pieņemtu lēmumu. Mēs arī atbalstām prasību skaidri un pārredzami dokumentēt visas mākslīgā intelekta sistēmas, sevišķi tās, kuras ietekmē valsts drošību. Ja strādā novērošanas programmatūra, jums ir jāzina, ka tā atbilst prasībām un ir droša ikvienam.

TEMATS 4: MĀKSLĪGĀ INTELEKTA AKTS

EIROPAS JAUNIEŠU DIGITĀLĀ KOALĪCIJA

Mākslīgais intelekts jauniešu dzīvi ietekmēs krietni ilgāk nekā šodienas lēmumu pieņēmējus. Mēs aicinām ieviest stingrus noteikumus un drošas testēšanas zonas, kur studenti un jaunie programmētāji uzraudzības režīmā var droši testēt savus mākslīgā intelekta projektus. Turklāt zināšanām par mākslīgo intelektu, problemātiku un piedāvātajām iespējām ir jāklūst par ikdienas dzīves sastāvdaļu, ko nodrošina skolu mācību programmas vai valdības rīkotas informācijas kampaņas. Tikai zināšām cilvēkiem var būt pārdomāts viedoklis jautājumā, kas viņu tik ļoti ietekmē.

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

Ar kopējo nostāju Padome vēlas uzlabot Komisijas piedāvāto projektu, tāpēc ierosina stingrus aizsargmehānismus līdzsvarot ar tehnisko iespējamību un atbalstu inovācijai.

2. PANTS: ES valstis nevēlas tiesisko regulējumu attiecināt uz mākslīgo intelektu, kas izstrādāts valsts drošības vajadzībām. Valsts drošības apsvērumu dēļ ir bistami dokumentēt, kā darbojas mākslīgā intelekta sistēmas, jo tas paver iespējas spiegošanai un sabotāžai.

PAPILDINĀJUMS 3. PANTAM: Lai atbalstītu inovāciju, ES valstīm ir jāveido īpašas testēšanas zonas, kur uzraudzības režīmā var droši testēt jaunas mākslīgā intelekta sistēmas.

ES valstis atbalsta mazos uzņēmumus un jaunuzņēmumus, kuri vēlas izstrādāt mākslīgā intelekta sistēmas, lai lietotājiem būtu vairāk izvēles iespēju un nevajadzētu pašļauties tikai uz lieliem un labi zināmiem uzņēmumiem.

Lūdzu, iestrādājiet šīs izmaiņas (grozījumus) darba lapā. (3 minūtes)

EIROPAS PARLAMENTS

Tagad ir jūsu kārta rīkoties. Kā Eiropas Parlamenta deputāti jūs varat mainīt tiesību akta priekšlikumu, lai tas jūsu ieskatā atbilstu ES pilsoņu interesēm. TAČU: jums jāņem vērā Eiropas Savienības Padomes viedoklis (sk. 2. punktu), kā arī Eiropas Komisijas sākotnējais tiesību akta priekšlikums. Izmantojiet arī informāciju par ieinteresētajām personām (ieinteresēto personu grupām). Rīkojieties šādi:

1. Pa vienai apgrieziet ieinteresēto personu kartītes un skaļi nolasiet tajās teikto (katrs grupas dalībnieks pēc kārtas skaļi nolasa vienu no kartītēm). Tās ir kartītes ar simbolu stūrī. Tā turpiniet, līdz ir izlasītas visas kartītes (8 minūtes).
2. Nolieciet kartītes uz galda ar teksta pusi uz augšu uz galda, lai visi grupas dalībnieki var redzēt šo informāciju.
3. Diskutējiet par sākotnējo tiesību akta priekšlikumu savā grupā un apspriediet katru tā pantu. Sāciet ar 1. pantu: kurš piekrist un kurš nepiekrīt? Izmantojiet ieinteresēto personu informāciju sava viedokļa aizstāvēšanai. Tā izskatiet visus pantus (10 minūtes).
4. Sagatavojiet grozītu likumu, kuram piekrist visi grupas dalībnieki. Varat mainīt pantu saturu, svītrot tos vai ierosināt jaunus pantus. Pierakstiet jauno/grozīto likumu darba lapā. (6 minūtes)

EIROPAS MAZO UZŅĒMUMU TĪKLS

Mūsu uzņēmumi izstrādā mākslīgā intelekta rīkus, kuru uzdevums ir sekot līdzi klimata pārmaiņām, optimizēt piegādes maršrutus vai ieteikt pirkumu izvēli tiešsaistes veikalos. Ja tiks ieviesti piedāvātie noteikumi, tas sadārdzinās un sarežģīs jaunu mākslīgā intelekta sistēmu izstrādi. Esam nobažījušies, ka mazākiem uzņēmumiem – īpaši jauniem uzņēmumiem – šis slogs būs par smagu. Mēs piedāvājam ātri izveidojamu “inovācijas centru”, kur jaunuzņēmumi var saņemt praktisku palīdzību un padomu no ES mākslīgā intelekta ekspertiem.

EIROPAS RŪPNICĪBĀ NODARBINĀTO APVĪENĪBA

Rūpniecībā aizvien vairāk un vairāk tiek izmantota automatizācija un mākslīgais intelekts, taču tas bieži tiek darīts, pienācīgi neizvērtējot reālo ietekmi uz darba ņēmēju tiesībām un drošību par darbu. Mēs aicinām visos jaunajos mākslīgā intelekta tiesību aktos iekļaut prasību apspriesties ar darba ņēmējiem un izvērtēt ietekmi uz darba ņēmējiem. Vienlīdz svarīga ir taisnīga attieksme pret visiem darba ņēmējiem. Mēs vēlamies grozīt 1. pantu ar prasību uzņēmumiem paskaidrot, kā mākslīgā intelekta izmantošana varētu ietekmēt nodarbinātību un darba apstākļus.

Nu ir izveidots pašiem savs, grozīts likums.

Tagad jums ir jāsaņem atbalsts no visa Eiropas Parlamenta. Sagatavojiet savu jaunā likuma īsu izklāstu citiem deputātiem (saviem grupas biedriem). Izmantojiet darba lapu un rīkojieties šādi: (5 minūtes)

1. Skaļi nolasiet priekšā Eiropas Komisijas sākotnējo likumdošanas priekšlikumu.
2. Pastāstiet saviem grupas biedriem, kādas izmaiņas ir pieprasījusi Padome.
3. Skaļi nolasiet savu jauno likumu.
4. Miniet divus vai trīs iemeslus vai argumentus, kāpēc, jūsu prātā, tas nāks par labu ES iedzīvotājiem. Sagatavojiet tos iepriekš un pierakstiet darba lapā.